

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดกระบี่ (กลุ่มงานส่งเสริมฯ) โทร ๐-๗๕๖๑-๑๘๘๘

ที่ กบ ๐๐๒๓.๓/ว ๒๓

วันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๖

เรื่อง โครงการอาหารปลอดภัยปลอดภัยในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เรียน นายกเทศมนตรีเมืองกระบี่ และท้องถิ่นอำเภอทุกอำเภอ

พร้อมกับหนังสือฉบับนี้ จังหวัดขอส่งสำเนาหนังสือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกระบี่
ที่ กบ ๐๐๓๒/๒๒๒๐ ลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ เรื่อง โครงการอาหารปลอดภัยปลอดภัยใน
โรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยขอความร่วมมือในการขับเคลื่อนการดำเนินงานอาหารปลอดภัยใน
โรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อลดปัจจัยเสี่ยงและเหตุการณ์การระบาดของโรคอาหารเป็นพิษ
ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกระบี่ ดังนั้น จึงให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่
ทราบและดำเนินการต่อไป

(นายสาโรจน์ ไชยมาตร)

หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่นรักษาราชการแทน

ท้องถิ่นจังหวัดกระบี่

๒๕ ก.พ. ๒๕๖๐

ที่ กบ ๐๐๓๒/ ๒๒๒๐

๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

ศาลากลางจังหวัดกระบี่

ถนนอุตรกิจ กบ ๘๑๐๐๐

สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดกระบี่

เลขที่ ๙๖๓๕

วันที่ ๒๕ ก.พ. ๒๕๖๐

เรื่อง โครงการอาหารปลอดภัยปลอดภัยในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
เรียน ท้องถิ่นจังหวัดกระบี่

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือกระทรวงสาธารณสุขที่ สธ ๐๒๓๕.๒/๓๓๐ ลงวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๖
จำนวน ๑ ฉบับ

๒. แนวทางการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาอาหารปลอดภัยตามนโยบายรัฐบาล ข้อ ๔.๓

“ การพัฒนาสุขภาพของประชาชน ” ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖ จำนวน ๑ ชุด

ตามนโยบายรัฐบาลข้อ ๔.๓ ด้านการพัฒนาสุขภาพของประชาชนในข้อ ๔.๓.๓ จัดให้มีการสร้างสุขภาพ โดยมีเป้าหมายเพื่อลดอัตราการป่วย ตาย และผลกระทบจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เช่น โรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง หัวใจ หลอดเลือดในสมอง และโรคมะเร็งอย่างมีบูรณาการและครบวงจร ตั้งแต่การมีนโยบายสาธารณะที่เอื้อต่อการลดปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพ จัดให้มีการสื่อสารสาธารณะของรัฐเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ให้ความรู้ป้องกันโรคเพื่อการดูแลสุขภาพของตนเองของประชาชน การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน การให้บริการเชิงรุก ตลอดจนคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพนั้น เนื่องจากในระหว่างที่ผ่านมาเด็กนักเรียนและเด็กเล็กมีความเจ็บป่วยมากจากอาหารเป็นพิษและโรคอุจจาระร่วงเกิดขึ้นหลายจังหวัดเป็นประจำทุกปี ทำให้มีผลกระทบต่อสุขภาพ และภาระเจริญเติบโตรวมทั้งเพิ่มค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง กระทรวงสาธารณสุขจึงได้จัดทำโครงการ “ อาหารปลอดภัยปลอดภัยในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ” โดยบูรณาการร่วมกันระหว่างกรมและกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการต่อเนื่อง ๔ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙ และกำหนดเป้าหมายดำเนินการในปี ๒๕๕๖ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัด ดังรายละเอียดตามแนวทางที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ จังหวัดกระบี่ขอความร่วมมือให้โรงเรียนภายใต้กำกับสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหน่วยงานภายใต้กำกับของท้องถิ่น ให้ความร่วมมือในการขับเคลื่อนการดำเนินงานอาหารปลอดภัยในโรงเรียน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อลดปัจจัยเสี่ยง และเหตุการณ์การระบาดของโรคอาหารเป็นพิษร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกระบี่ต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบ และดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมาน แสงสอาด)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดกระบี่

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

กลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภค

โทร./โทรสาร ๐๗๕๖๓ ๐๑๔๘

ที่ สธ ๐๒๓๕.๒ / ๓๗๐

กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๓๖ มกราคม ๒๕๕๖

เรื่อง โครงการอาหารปลอดภัยปลอดภัยโรคในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาอาหารปลอดภัยตามนโยบายรัฐบาลข้อ ๔.๓
“การพัฒนาสุขภาพของประชาชน” ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามนโยบายรัฐบาลข้อ ๔.๓ ด้านการพัฒนาสุขภาพของประชาชน ในข้อ ๔.๓.๓ จัดให้มีการสร้างสุขภาพ โดยมีเป้าหมายเพื่อลดอัตราการป่วย ตาย และผลกระทบจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เช่น โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคหลอดเลือดในสมอง และโรคมะเร็ง อย่างมีบูรณาการและครบวงจร ตั้งแต่การมีนโยบายสาธารณะที่เอื้อต่อการลดปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพ จัดให้มีการสื่อสารสาธารณะของรัฐเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ให้ความรู้ป้องกันโรคเพื่อการดูแลสุขภาพของตนเองของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน การให้บริการเชิงรุก ตลอดจนคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพนั้น เนื่องจากในระยะที่ผ่านมาเด็กนักเรียนและเด็กเล็กมีความเจ็บป่วยมากจากอาหารเป็นพิษและโรคอุจจาระร่วงเกิดขึ้นหลายจังหวัดเป็นประจำทุกปี ทำให้มีผลกระทบต่อสุขภาพ และการเจริญเติบโต รวมทั้งเพิ่มค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง กระทรวงสาธารณสุขจึงได้จัดทำโครงการ “อาหารปลอดภัยปลอดภัยโรคในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก” เป็นโครงการบูรณาการร่วมกันระหว่างกรม และกระทรวงที่เกี่ยวข้องโดยกำหนดระยะเวลาดำเนินการต่อเนื่อง ๔ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙ และกำหนดเป็นเป้าหมายการดำเนินการในปี ๒๕๕๖ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัด (โรงเรียน ๙,๒๘๗ แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๕,๙๗๔ แห่ง) ดังมีรายละเอียดตามแนวทางที่ส่งมาด้วย

ในการนี้ กระทรวงสาธารณสุข จึงขอความอนุเคราะห์จากกระทรวงมหาดไทยในการมอบหมายหน่วยงานภายใต้กำกับในระดับจังหวัดและท้องถิ่นให้ความร่วมมือในการขับเคลื่อนการดำเนินงานอาหารปลอดภัยในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อลดปัจจัยเสี่ยง และเหตุการณ์การระบาดของโรคอาหารเป็นพิษร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการสนับสนุนการดำเนินงานและมอบหมายหน่วยงานในกำกับในการดำเนินงานต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณ

ขอแสดงความนับถือ

สำเนาเรียน : ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด
(ยกเว้น กรุงเทพมหานคร)

(นายประดิษฐ์ สิ้นชวนรงค์)

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
สำนักส่งเสริมและสนับสนุนอาหารปลอดภัย
อาคาร ๘ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
โทร. ๐ ๒๙๖๕ ๙๗๓๐ โทรสาร ๐ ๒๕๘๘ ๓๐๒๐
E-mail: foodsafety_moph@hotmail.com

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

4

แนวทางการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาอาหารปลอดภัย
ตามนโยบายรัฐบาลข้อ ๔.๓ “การพัฒนาสุขภาพของประชาชน” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖

หน่วยงานเจ้าภาพ : สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (สำนักส่งเสริมและสนับสนุนอาหารปลอดภัย)

โครงการ/ กิจกรรมหลัก	อาหารปลอดภัยปลอดโรคในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ชื่อตัวชี้วัด	อาหารปลอดภัยเพื่อลดโรคอาหารเป็นพิษในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
คำนิยาม	- การบริหารจัดการอาหารปลอดภัย หมายถึง ระบบการจัดการส่งเสริม เฝ้าระวัง และป้องกันทางด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมและสุขอนามัยส่วนบุคคล เพื่อให้อาหารและน้ำ ที่โรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้บริการมีความสะอาดและปลอดภัย รวมถึงควบคุม เมื่อมีเหตุการณ์การระบาด - ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานรับเลี้ยงเด็กก่อนเกณฑ์ ที่อยู่ภายใต้การดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนระดับประถมและมัธยมศึกษาที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สพฐ.) - โรงอาหาร หมายถึง สถานที่จัดบริการอาหารแก่นักเรียน และบุคลากร - โรคอุจจาระร่วง หมายถึง การพบผู้ป่วยถ่ายเหลวตั้งแต่ ๓ ครั้งขึ้นไปต่อวัน หรือถ่ายเป็นน้ำหรือถ่ายมีมูกเลือดปน หรือถ่ายมีเลือดปน อย่างน้อย ๑ ครั้งต่อวัน (อ้างอิงจาก WHO) - โรคอาหารเป็นพิษ หมายถึง อาการป่วยที่เกิดจากการกินอาหารหรือน้ำที่ปนเปื้อนเชื้อแบคทีเรีย ไวรัส พยาธิ ตลอดจนการปนเปื้อนของพิษจากพืช (เช่น เห็ดพิษ สับด้า มะกกล้า) หรือสัตว์บางชนิด (เช่น ปลาปักเป้า แมงดาทะเล ปลาทะเลบางชนิด คางคก และหนอน แมลง) ยกเว้น พิษที่เกิดจากยา/โลหะหนัก/สารเคมีกำจัดศัตรูพืช - การระบาดของโรคอาหารเป็นพิษหรือโรคอุจจาระร่วง หมายถึง การพบผู้ป่วยที่มีอาการ อาเจียน หรือถ่ายเหลวอย่างน้อยจำนวน ๒ คนขึ้นไป ที่มีความเชื่อมโยงทางระบาดวิทยา เช่น มีการรับประทานอาหารหรือน้ำร่วมกัน (อ้างอิงจาก CDC)
แนวทางการ ขับเคลื่อน	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ๑) แต่งตั้งคณะทำงานระดับจังหวัด และจัดทำแผนปฏิบัติการพร้อมแผนการใช้งบประมาณส่งให้สำนักส่งเสริมและสนับสนุนอาหารปลอดภัย ๒) อบรมพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และผู้ให้บริการอาหารของโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกลุ่มเป้าหมาย ๓) สื่อสาร ประชาสัมพันธ์แก่ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้เกี่ยวข้องตามกลุ่มเป้าหมาย ๔) จัดทำฐานข้อมูลเพื่อเฝ้าระวังอาหารปลอดภัย และ โรคอาหารเป็นพิษและโรคอุจจาระร่วงในโรงเรียน และ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกลุ่มเป้าหมาย ๕) ดำเนินการตามแผนงาน และตรวจประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้งประสานหน่วยตรวจสอบเคลื่อนที่เพื่อความปลอดภัยด้านอาหาร (Mobile Unit) สนับสนุนการตรวจอาหารและน้ำให้ครอบคลุมการปนเปื้อนทั้งด้านจุลินทรีย์และเคมีในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๖) เชื่อมโยงข้อมูลการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายอาหารปลอดภัยในพื้นที่ โดยร่วมกันเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมเหตุการณ์การระบาดของโรคอาหารเป็นพิษร่วมกับคณะกรรมการอาหารปลอดภัยจังหวัด

	๗) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของจังหวัด และจัดส่งรายงานให้สำนักส่งเสริมและสนับสนุนอาหารปลอดภัยตามแบบฟอร์มที่กำหนด
วัตถุประสงค์	เพื่อลดโรคอาหารเป็นพิษและโรคอุจจาระร่วง ในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
กลุ่มเป้าหมาย	โรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั่วประเทศ (ยกเว้น กทม.) - ปี ๒๕๕๖ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของจังหวัด - ปี ๒๕๕๗ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของจังหวัด - ปี ๒๕๕๘ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ ของจังหวัด - ปี ๒๕๕๙ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐๐ ของจังหวัด
ตัวชี้วัด (KPI)	๑) โรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกลุ่มเป้าหมายมีการบริหารจัดการอาหารปลอดภัยเพื่อลดโรคอาหารเป็นพิษและโรคอุจจาระร่วง ร้อยละ ๑๐๐ ๒) โรงอาหารของโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายผ่านเกณฑ์มาตรฐานการสุขาภิบาลอาหาร กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ๓) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกลุ่มเป้าหมายผ่านเกณฑ์อาหารปลอดภัยปลอดภัยโรคในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ๔) ร้อยละ ๗๐ ของโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกลุ่มเป้าหมายมีเหตุการณ์การระบาดของโรคอาหารเป็นพิษลดลง (จากค่ามัธยฐาน ๓ ปี ที่ผ่านมา)
ผลลัพธ์ (Outcome)	นักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกลุ่มเป้าหมาย ได้รับประทานอาหารที่สะอาดปลอดภัย และปลอดภัยโรคอันเกิดจากอาหารและน้ำเป็นสื่อ
ผลกระทบ (Impact)	การระบาดของโรคอาหารเป็นพิษ ในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกลุ่มเป้าหมายลดลง
วิธีการจัดส่งข้อมูลให้กระทรวงสาธารณสุข	รายงานผลการดำเนินงาน ที่จัดส่งให้สำนักส่งเสริมและสนับสนุนอาหารปลอดภัย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ประกอบด้วย ๑) คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานโครงการอาหารปลอดภัยปลอดภัยโรคในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระดับจังหวัด ๒) แผนปฏิบัติการและแผนการใช้งบประมาณที่ได้รับความเห็นชอบจากนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด (ภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๖) ๓) บันทึกผลการดำเนินงานตามแบบฟอร์ม KPI/FP ๕๖ ดาวโหลดที่ www.foodsafetythailand.net ๔) สรุปผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการและผลการใช้งบประมาณรอบ ๖, ๙ และ ๑๒ เดือน ของปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ๕) หลักฐาน/เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของจังหวัด ได้แก่ ทะเบียนเก็บข้อมูลผู้ป่วยโรคอุจจาระร่วง และอาหารเป็นพิษ ๖) ภาพกิจกรรมการดำเนินงาน และตัวอย่างสื่อ การให้สุขศึกษา ประชาสัมพันธ์ตามโครงการฯ ที่จังหวัดผลิตเอง
หน่วยงานจัดเก็บและรายงานข้อมูล	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทุกจังหวัด

วิธีการรายงาน/ ความถี่ในการ รายงาน	รายงานสรุปผลการดำเนินงานรอบ ๖, ๙ และ ๑๒ เดือน
หน่วยงานรับผิดชอบ ตัวชี้วัด	สำนักส่งเสริมและสนับสนุนอาหารปลอดภัย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
ที่ปรึกษา	๑) นพ.โสภณ เมฆธน รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข ๒) นพ.สุพรรณ ศรีธรรมมา รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข
ผู้รับผิดชอบ	นางจกกลณี วิทยารุ่งเรืองศรี ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและสนับสนุนอาหารปลอดภัย โทร ๐๒-๙๖๕ ๙๗๓๐
คณะผู้ให้ข้อมูลทาง วิชาการและติดตาม ประเมินผลการ ดำเนินงานของพื้นที่	๑) พญ.วาราลักษณ์ ตั้งคณะกุล แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคติดต่อทางอาหารและน้ำ และ ที่ปรึกษาสำนักส่งเสริมและสนับสนุนอาหารปลอดภัย ๒) นายธนชีพ พิระธรรณิศร์ สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ กรมอนามัย ๓) พญ.พจมาน ศิริอารยาภรณ์ สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ๔) นางสาวกรกานต์ ป้อมบุญมี นักวิชาการอิสระ ผู้เชี่ยวชาญด้านการควบคุมโรคที่มีอาหารและน้ำเป็นสื่อ ๕) นางนิธิวดี บัตรพรธนะ สำนักส่งเสริมและสนับสนุนอาหารปลอดภัย ๖) นางจาร์รัตน์ จิณะมูล สำนักส่งเสริมและสนับสนุนอาหารปลอดภัย ๗) นางสาวกรรณิการ์ ศรีแสนตอ สำนักส่งเสริมและสนับสนุนอาหารปลอดภัย โทร ๐๒-๕๕๑ ๐๐๐๐ ต่อ ๙๙๙๘๓, ๙๙๖๗๖ , โทรสาร ๐๒-๕๘๘ ๓๐๒๐ E-mail : foodsafety_moph@hotmail.com
การนำข้อมูลไปใช้ ประโยชน์	๑) พัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงสาธารณสุขด้านอาหารปลอดภัยตามนโยบาย รัฐบาล ข้อ ๔.๓.๓ โดยจัดให้มีการสร้างเสริมสุขภาพ ลดอัตราป่วย ตายจากผลกระทบจากโรค ไม่เรื้อรัง รวมทั้งการเจ็บป่วยจากโรคอาหารเป็นพิษ อย่างต่อเนื่อง ปี ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙ ๒) จัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาด้านสุขภาพอันเกี่ยวเนื่องจากอาหารและน้ำ เป็นสื่อของพื้นที่ทั้งในระดับจังหวัดและระดับประเทศ ๓) จัดทำรายงานเสนอนายกรัฐมนตรี คณะกรรมการอาหารแห่งชาติ และผู้บริหารกระทรวง/และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๔) เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารตามช่องทางที่เหมาะสม เช่น เว็บไซต์ แท็บเล็ต เป็นต้น ๕) จัดทำข่าวสารเผยแพร่สู่สาธารณะเพื่อแจ้งข้อมูลความเสี่ยงและสร้างความรู้ ความตระหนักต่อ ผู้บริหารโรงเรียน/ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/ครู และผู้ปกครอง ๖) หน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินมาตรการแก้ไข ปรับปรุงเพื่อลดความเสี่ยงด้านความปลอดภัย อาหารแก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และโรงเรียน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องเพื่อผลักดันให้เกิดระบบการ จัดการอาหารที่สะอาด ปลอดภัย อย่างต่อเนื่อง

แผนงาน/โครงการตามยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖

๑. ชื่อโครงการ : อาหารปลอดภัยปลอดภัยในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์กระทรวงสาธารณสุข เรื่อง อาหารปลอดภัย Food Safety

สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศ ข้อ ๑.๒.๒ การลดความเหลื่อมล้ำ (Inclusive Growth) ประเด็นที่ ๓ การดูแลผู้สูงอายุ เด็ก สตรี และผู้ด้อยโอกาส

สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ข้อ ๔.๓.๓ จัดให้มีมาตรการสร้างสุขภาพโดยมีเป้าหมายเพื่อลดอัตราป่วยตาย และผลกระทบจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง เช่น โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคหลอดเลือด และโรคมะเร็ง อย่างมีบูรณาการและครบวงจร ตั้งแต่การมีนโยบายสาธารณะที่เอื้อต่อการลดปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพ จัดให้มีการสื่อสารสาธารณะของรัฐเพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ให้ความรู้ป้องกันโรคเพื่อการดูแลรักษาสุขภาพตนเองของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างความเข้มแข็งของชุมชน การให้บริการเชิงรุก ตลอดจนคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ

๒. หน่วยงานเจ้าภาพ : สำนักส่งเสริมและสนับสนุนอาหารปลอดภัย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

๓. หน่วยงานปฏิบัติ : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดทุกจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

๔. หลักการและเหตุผล:

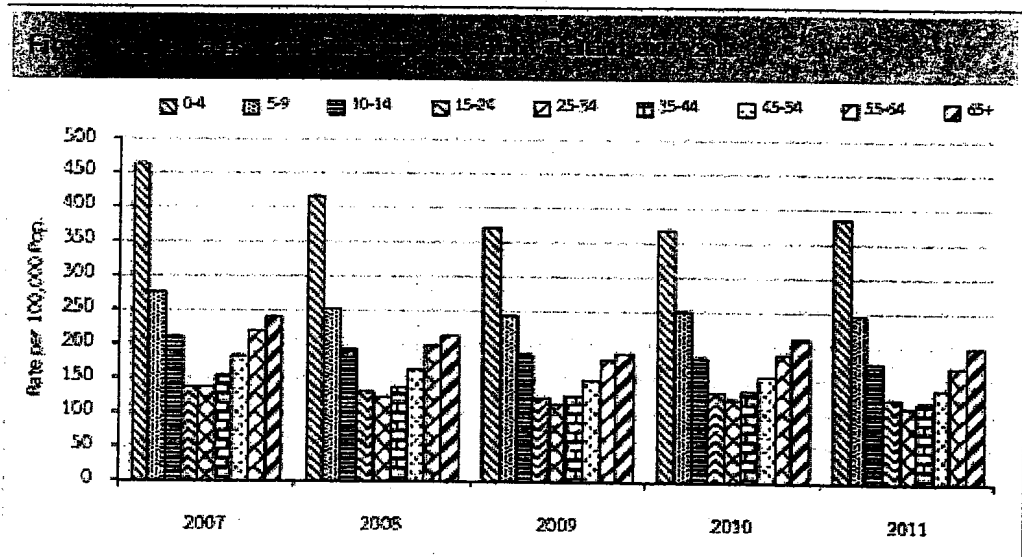
กระทรวงสาธารณสุขได้นำเสนอสถิติการพบผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง ๔ โรคยอดฮิตที่มีสาเหตุจากอาหารและโภชนาการไม่ปลอดภัยในรอบ ๕ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๙-๒๕๕๓ มีจำนวนรวมทั้งสิ้น ๓,๐๙๓,๕๔๖ ราย โดยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกโรค เรียงตามลำดับดังนี้ อันดับ ๑. โรคความดันโลหิตสูง มีอัตราการความชุกสูงสุด คือ พบผู้ป่วย ๑,๗๒๕,๗๑๙ ราย หรือคิดเป็นอัตราการความชุก ๒,๗๐๙ ต่อประชากรแสนคน อันดับ ๒. โรคเบาหวาน มีจำนวน ๘๘๘,๕๘๐ ราย คิดเป็นอัตราการความชุกเท่ากับ ๑,๓๙๔ ต่อประชากรแสนคน อันดับ ๓. โรคหัวใจขาดเลือด พบ ๑๗๑,๓๕๓ ราย อัตราความชุก ๒๖๘ ต่อประชากรแสนคน อันดับ ๔. โรคหลอดเลือดสมอง พบ ๑๔๐,๒๔๓ ราย อัตราความชุก ๒๒๐ ต่อประชากรแสนคน

สถานการณ์การระบาดของโรคติดต่อทางอาหารและน้ำที่สำคัญ เช่น โรคอุจจาระร่วง จากรายงานการเฝ้าระวังโรคในระยะ ๕ ปีที่ผ่านมา พบว่า โรคอุจจาระร่วงมีอัตราป่วยต่อประชากรแสนคนเป็นอันดับหนึ่งมาตลอด เมื่อปี ๒๕๕๔ มีรายงานผู้ป่วยทั่วประเทศ จำนวน ๑,๓๐๓,๙๒๑ ราย คิดเป็นอัตราป่วยเท่ากับ ๒,๐๔๑ ต่อประชากรแสนคน พบผู้เสียชีวิต ๕๖ ราย และตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม - ๑๒ เมษายน ๒๕๕๕ พบผู้ป่วย ๓๗๗,๗๘๐ ราย คิดเป็นอัตราป่วย ๕๙๑.๔๑ ต่อแสนประชากร มีผู้เสียชีวิต ๘ ราย

อหิวาตกโรค ในปี ๒๕๕๔ มีผู้ป่วยจำนวนทั้งสิ้น ๒๗๙ ราย คิดเป็นอัตราป่วย ๐.๔๔ ต่อประชากรแสนคน เสียชีวิต ๔ ราย อัตราป่วยของอหิวาตกโรคมีแนวโน้มลดลงจากปี ๒๕๕๓ เกิดการระบาดของอหิวาตกโรคครั้งใหญ่อีกครั้ง พบผู้ป่วยทั้งสิ้น ๑,๕๙๗ ราย อัตราป่วย ๒.๕๑ ต่อประชากรแสนคน สำหรับปีนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม- ๑๒ เมษายน ๒๕๕๕ พบผู้ป่วย ๑๘ ราย ไม่มีผู้เสียชีวิต

โรคอาหารเป็นพิษในช่วงปีที่ผ่านมา มีอัตราป่วยลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี ๒๕๔๘ จนถึงปัจจุบัน สำหรับปี ๒๕๕๔ จากข้อมูลสำนักโรคระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ พบว่าเกิดโรคอาหารเป็นพิษทั้งประเทศจำนวน ๗๔ เหตุการณ์ ทั้งนี้พบในโรงเรียนมากที่สุด ๒๓ เหตุการณ์ จำนวน

ผู้ป่วย ๔๐๕ ราย และข้อมูลการป่วยด้วยโรคอาหารเป็นพิษในปี ๒๕๕๐-๒๕๕๔ ในประชากรอายุระหว่าง ๐-๔ ปี และ ๕-๙ ปี สูงกว่ากลุ่มวัยอื่นดังแสดงในภาพที่ ๑

ภาพที่ ๑ รายงานสถานการณ์โรคอาหารเป็นพิษแยกตามกลุ่มอายุ

ในการนี้ กระทรวงสาธารณสุขได้อนุมัติการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ ภายใต้ผลผลิต: ประชาชนได้รับการดูแลสุขภาพและมีพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง ในวงเงิน งบประมาณ ๔๐,๒๗๘,๒๐๐ บาท (สี่สิบล้านสองแสนเจ็ดหมื่นแปดพันสองร้อยบาทถ้วน) แก่สำนักส่งเสริมและสนับสนุนอาหารปลอดภัยเพื่อเป็นเจ้าภาพในการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนแก่ (๑) หน่วยเคลื่อนที่เพื่อความ ปลอดภัยด้านอาหาร (รถโมบาย) ซึ่งดูแลโดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด จำนวน ๑๒ ศูนย์ (๒) สำนักงาน สาธารณสุขจังหวัด ๗๖ จังหวัด เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานลดโรคอาหารเป็นพิษในศูนย์เด็กเล็กและโรงเรียน เฝ้าระวังความปลอดภัยด้านอาหารในระดับพื้นที่ (๓) เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานพัฒนาอาหารปลอดภัยของ สำนักส่งเสริมและสนับสนุนอาหารปลอดภัย ทั้งนี้ สำนักส่งเสริมและสนับสนุนอาหารปลอดภัยจึงเห็นสมควร ดำเนินงานโครงการอาหารปลอดภัยปลอดภัยในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีเป้าประสงค์และแผนการ ดำเนินงาน ดังนี้

๕. เป้าประสงค์ : เพื่อลดโรคอาหารเป็นพิษและโรคอุจจาระร่วง ในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
๖. กลุ่มเป้าหมาย : โรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั่วประเทศ (ยกเว้น กทม.)
  - ปี ๒๕๕๖ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของจังหวัด
  - ปี ๒๕๕๗ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ของจังหวัด
  - ปี ๒๕๕๘ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ ของจังหวัด
  - ปี ๒๕๕๙ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐๐ ของจังหวัด

หมายเหตุ : ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ใน ๗๖ จังหวัด มีโรงเรียนจำนวน ๓๐,๙๕๗ แห่ง (ร้อยละ ๓๐ = ๙,๒๘๗ แห่ง) ศูนย์เด็กเล็ก ๑๙,๗๖๑ แห่ง (ร้อยละ ๓๐ = ๕,๙๒๘ แห่ง)

๗. ตัวชี้วัด (KPI) :

- ๑) โรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกลุ่มเป้าหมายมีการบริหารจัดการอาหารปลอดภัยเพื่อลดโรคอาหารเป็นพิษและโรคอุจจาระร่วง ร้อยละ ๑๐๐
- ๒) โรงอาหารของโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายผ่านเกณฑ์มาตรฐานการสุขาภิบาลอาหาร กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐
- ๓) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกลุ่มเป้าหมายผ่านเกณฑ์อาหารปลอดภัยปลอดโรคในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐
- ๔) ร้อยละ ๗๐ ของโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกลุ่มเป้าหมายมีเหตุการณ์การระบาดของโรคอาหารเป็นพิษลดลง (จากคํามัธยฐาน ๓ ปี ที่ผ่านมา)

๘. ผลลัพธ์ (Outcome) :

นักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกลุ่มเป้าหมาย ได้รับประทานอาหารที่สะอาดปลอดภัย และปลอดโรคอันเกิดจากอาหารและน้ำเป็นสื่อ

๙. ผลกระทบ (Impact) :

การระบาดของโรคอาหารเป็นพิษ ในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกลุ่มเป้าหมายลดลง

๑๐. วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงาน :

ส่วนกลาง :

- ๑) แต่งตั้งคณะทำงานลดโรคอาหารเป็นพิษในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ๒) วางแผนการดำเนินงาน
- ๓) ประสานความร่วมมือระหว่างระหว่างผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดประเด็นตัวชี้วัด
- ๔) จัดทำแนวทางการเฝ้าระวัง จัดการอาหารเป็นพิษในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และระบบการรายงาน

ปฏิบัติงาน

- ๕) ประชุม/สัมมนาเจ้าหน้าที่ระดับเขตและจังหวัด เพื่อซักซ้อมความเข้าใจและแนวทางการ

กำหนด

- ๖) การพัฒนารูปแบบโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอาหารปลอดภัย ปลอดภัย ตามรายภาค
- ๗) ประสานงานติดตาม เร่งรัด รวบรวม ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนและเป้าหมายที่

ความเหมาะสม

- ๘) รวบรวม จัดหาเอกสาร สื่อ และวัสดุทางวิชาการสนับสนุนการดำเนินงานในระดับพื้นที่ตาม

ของไทย

- ๙) สัมมนารูปแบบการพัฒนาอาหารปลอดภัย ปลอดภัย ในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

- ๑๐) จัดทำสรุปผลการดำเนินงาน

ส่วนภูมิภาค : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

- ๑) แต่งตั้งคณะกรรมการระดับจังหวัด และจัดทำแผนปฏิบัติการพร้อมแผนการใช้งบประมาณส่งให้สำนักส่งเสริมและสนับสนุนอาหารปลอดภัย
- ๒) อบรมพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และผู้ให้บริการอาหารของโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกลุ่มเป้าหมาย
- ๓) สื่อสาร ประชาสัมพันธ์แก่ผู้ปกครอง นักเรียน และผู้เกี่ยวข้องตามกลุ่มเป้าหมาย
- ๔) จัดทำฐานข้อมูลเพื่อเฝ้าระวังอาหารปลอดภัย และ โรคอาหารเป็นพิษและโรคอุจจาระร่วง ในโรงเรียน และ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกลุ่มเป้าหมาย
- ๕) ดำเนินการตามแผนงาน และตรวจประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้งประสานหน่วยตรวจสอบเคลื่อนที่เพื่อความปลอดภัยด้านอาหาร(Mobile Unit) สนับสนุนการตรวจอาหารและน้ำให้ครอบคลุมการปนเปื้อนทั้งด้านจุลินทรีย์และเคมีในโรงเรียนและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ๖) เชื่อมโยงข้อมูลการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายอาหารปลอดภัยในพื้นที่ โดยร่วมกันเฝ้าระวังป้องกัน และควบคุมเหตุการณ์การระบาดของโรคอาหารเป็นพิษร่วมกับคณะกรรมการอาหารปลอดภัยจังหวัด
- ๗) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของจังหวัด และจัดส่งรายงานให้สำนักส่งเสริมและสนับสนุนอาหารปลอดภัยตามแบบฟอร์มที่กำหนด

